

Vážený pane předsedo, vážení členové výboru, vážení členové spolku BCCZ,

přicházím s návrhem změny výkladu bonitační karty. Změna nebude zásadní a bude se týkat pouze té části bonitace, která slouží k popsání exteriérových vad. Konkrétně se bude týkat té části bonitace, kdy může být z chovu vyloučen jedinec pro soubor exteriérových samostatně nevylučujících vad.

Navrhuji změnu „Výkladu bonitační karty“ v bodu Zcela netypický jedinec a to v tomto znění:

Zcela netypický jedinec

- jedinec, který je mimo rozsah tolerance kohoutkové výšky
- jedinec s komplexem vad, které samostatně nejsou klasifikovány jako vyřazující
- vyřazující je:

3x vada stupně 3

2x vada stupně 3 a 2x vada stupně 2

1x vada stupně 3 a 4x vada stupně 2

Přidaný text:

- Pro soubor výše uvedených vad nelze vyloučit jedince, který k datu konání bonitace, na které je bonitován doložil složení zkoušky HWT CS na minimálně známku VD.

K tomuto návrhu mám několik důvodů.

Prvním důvodem je fakt, že border kolie jako plemeno psa šlechtěné pro práci u stáda, má být dle uznaného standardu vytrvalý ovčácký pes k tvrdé práci u stáda, výborně ovladatelný. Živý, pozorný, poslušný a inteligentní. Nesmí být ani nervózní ani agresivní. Každá odchylka od výše uvedených požadavků musí být považována za vadu. Tyto požadavky na pracovní upotřebitelnost border kolie se při výběru jedinců do chovu nikde nevyžadují. Bohužel se nevyžadují už tak dlouho, že se nám v některých liniích vloha pro pasení úplně vytratila. Ideální by samozřejmě bylo, zavést povinnou zkoušku z pasení pro všechny uchovňované jedince. To by ale byl krok velmi razantní a nespravedlivý vůči majitelům a chovatelům, kteří se věnují výstavám nebo psím sportům. Respektujeme výstavní i sportovní linie a nechceme tedy pro ně nic měnit. Nicméně chceme podpořit dodržování standardu border kolie, který upřednostňuje pracovní využití před exteriérem a chceme aby se zkouška z pasení do bonitace dostala alespoň touto cestou.

Druhým důvodem je samotný systém té části bonitace, která hodnotí, do jaké míry jedinec odpovídá standardu a popisuje exteriérové vady. Tato druhá část bonitace by měla sloužit k popisu jedince, který už splnil všechny podmínky chovu, zdravotní vyšetření, genetická vyšetření a nemá vylučující vady. Dále by měla sloužit jako pomůcka pro chovatele, aby se vyvarovali nevhodnému výběru chovného páru. Právě v této druhé části bonitace vidím nejzávažnější problém. Jde o subjektivní posouzení nezměřitelných odchylek. Problém spatřuji především ve zmíněné **subjektivitě**, která se pochopitelně u dvou různých posuzovatelů může diametrálně lišit a také se velmi často liší. Dobře je tato subjektivita posouzení vidět u rebonitovaných jedinců. Když porovnám bonitační kod stejného jedince z bonitace a rebonitace, jsou zde často obrovské rozdíly nejen ve stupni vady, ale dokonce v tom, jestli konkrétní vadu pes má nebo nemá. Pro toto tvrzení mám zpracované porovnání několika rebonitovaných psů. Z tohoto důvodu se domnívám, že je tento systém pro plemeno s takovým rozptylem standardu nespravedlivý a jedinci s prokázanou vlohou pro pasení, by neměli být na základě tohoto subjektivního popisu vyřazováni z chovu, protože své exteriérové nedostatky vyvážili splněním standardu pracovního využití.

Třetím důvodem je změna výkladu bonitační karty ke které došlo na přelomu roku 2018/2019, aniž by tuto změnu odhlasovala členská schůze, která je dle stanov a dalších předpisů nejvyšším orgánem spolku a která má schvalovat návrhy týkající se hlavní činnosti spolku, což je chov. Tato změna má nezpochybnitelnou souvislost se zvýšeným vyřazováním jedinců pro soubor vad od bonitace v Praze v roce 2019. I pro toto tvrzení mám připravenou podrobnou statistiku všech 42 jedinců kteří pro soubor vad neprošli na první bonitaci a 6 jedinců, kteří pro soubor vad neprošli na rebonitaci.

Co se změnilo?

Změnil se klíč pro soubor samostatně nevylučujících vad

do konce roku 2018 byl vylučující soubor vad 3 x 3 stupeň

2 x 3 st. + 3 x 2 st.

1 x 3 st. + 6 x 2 st.

od roku 2019 je nově vylučujícím souborem vad 3 x 3 st.

2 x 3 st. + 2 x 2 st

1 x 3 st. + 4 x 2 st.

Byla přidána písmena pro některé vady, jedna vada se promítá do několika písmen vada U a vada V

Na začátku roku 2020 se u vady zubů H změnil popis pro stupeň 3 této vady, kdy dříve zde bylo u vady H3 uvedeno že chybí nebo přebývají více než 2 zuby, což se změnilo na chybí nebo přebývají 2 a více zubů.

Od změny tohoto klíče pro vyřazující soubor vad bylo vyřazeno pro soubor vad 42 jedinců u 1. bonitace a 6 jedinců u rebonitace. Přitom pokud by se původní pravidla nezměnila, prošlo by z těch 42 vyřazených u 1. bonitace 26 a z těch vyřazených u rebonitace ještě 2.

Někteří majitelé vyřazených jedinců se proti výsledku bonitace odvolali a prošli rebonitací, kde bylo uchováno 18 z nich a 24 tedy zůstává nechovných.

Myslím, že by se majitelé takto vyřazených jedinců mohli cítit touto neschválenou změnou poškozeni, proto navrhuji tuto změnu, dodatečně schválit zároveň s úpravou pro jedince se složenou zkouškou HWT CS.

Děkuji za pozornost Jana Tučimová

V Praze dne 26.3.2023